

RAADSINFORMATIE DECEMBERBRIEF MAJEURE AFWIJKINGEN

Doel Decemberbrief majeure afwijkingen

College en raad informeren over majeure financiële afwijkingen in de exploitatie (> € 250.000 of politiek gevoelig) na de Bestuursrapportage 2024 en daarmee ook invulling te geven aan de moties "Raad aan zet" (motie 17a Perspectiefnota 2025) en "Beter weten en laten weten hoe college budget besteedt." (motie 1 Jaarstukken 2023). Deze moties betreffen onder andere het voorspellend vermogen van het voorlopig jaarrekeningresultaat te verhogen en transparanter te maken en hierdoor de raad een betere en tijdiger positie te verschaffen bij de bestemming van het resultaat. Deze decemberbrief is nieuw en zal - wanneer er majeure afwijkingen te melden zijn - een vaste plek gaan krijgen binnen de Financiële verordening en de P&C-cyclus.

Resultaat 2024

Na de Bestuursrapportage 2024 heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan die leiden tot afwijkingen op het actuele begrote resultaat in 2024 van € 3,2 miljoen. Wij informeren de raad hierover via deze Decemberbrief majeure afwijkingen. We stellen de begroting niet bij via een begrotingswijziging maar informeren enkel. De toelichting op de afwijking krijgt haar uiteindelijke plek in de Jaarstukken 2024.

Op basis van de huidige majeure afwijkingen (opgehaald tot en met 1 december 2024) verwachten wij dat het eerdere verwachte resultaat van € 3,2 miljoen zal toenemen met een bedrag van circa € 2,2 miljoen. Deze inschatting dient met enige voorzichtigheid beschouwd te worden omdat er enkel gekeken is naar afwijkingen groter dan € 250.000 (of politiek gevoelig) en er daarnaast pas later in het traject definitieve besluitvorming volgt over meerdere afwijkingen bij o.a. verbonden partijen.

Afwijking	Voordeel	Nadeel
1. Septembercirculaire 2024	€ 3.500.000	
Verbonden partijen		
2. Jeugdhulp	€ 1.900.000	
3. Specifieke uitkering niet-beoogde jeugdzorgkosten	€ 260.000	
4. Regionale uitvoering Beschermd wonen	€ 600.000	
5. Najaarsbrief 2024 GR Sociaal		€ 2.300.000
6. Dienstverleningsovereenkomst (DVO) Inburgering		€ 250.000
7. Veiligheidsregio ZHZ	€ 990.000	
Overige afwijkingen		
8. Tour de Femmes		€ 200.000
9. Kosten HRM		€ 500.000
10. Onderwijshuisvesting		€ 300.000
11. Lagere Wabo-leges		€ 800.000
12. Parkeren indexatie		€ 737.250
13. Rentevoordelen	€ 200.000	
14. Wethouderspensionen		€ 600.000
15. Verkoop erfpachtgronden		€ 470.000
16. Vrijval reserves	€ 900.000	
Totaal	€ 8.350.000	€ 6.157.250
Mutatie op resultaat uit Bestuursrapportage 2024	€ 2.192.750	
Budgetoverhevelingen (geen effect op netto jaarresultaat)		
17. Tegemoetkoming ontwikkelbedrijven	€ 665.470	
18. Oekraïëne middelen	€ 1.050.000	
19. Opschonen en verhuizen archief	€ 250.000	
20. In Control-programma	€ 150.000	

Grondexploitatie (geen effect op bruto of netto jaarresultaat)		
21. Prognose uitgaven en inkomsten grondexploitatie		
22. Reserve Grondbedrijf		

Afwijkingen exploitatie ten opzichte van Bestuursrapportage 2024

1. *Septembecirculaire 2024*

In de laatste raadsvergadering van 2024 hebben wij u via het raadsvoorstel Septembecirculaire 2024 laten weten dat er een positief effect op het begrotingssaldo 2024 is van € 3,5 miljoen. Dit voordeel komt met name door een eenmalige uitkering uit het btw-compensatiefonds en door groeieffecten zoals het aantal ouderen 75+.

VERBONDEN PARTIJEN

2. *Jeugdhulp*

In de afgelopen vier maanden zien we, dat de significante groei van jeugdhulp-uitgaven afvlakt. Er doen zich verschillende ontwikkelingen voor, zoals een lager PGB-gebruik en een lichte daling van het aantal kinderen in verblijf. Verder hebben we onze ramingen neerwaarts kunnen bijstellen, omdat het zorgverbruik (i.c. uitnutting van de beschikkingen) volgens zorgaanbieders minder is dan bij de Bestuursrapportage werd verwacht. Ook doen zich de - toen gemelde - ontwikkelingen rondom toename trajectkosten voor jeugdhulp op school en toename aantal kinderen met ambulante hulp niet of in mindere mate voor. Uitgaande van de [2^e tussentijdse rapportage 2024 van de GR](#) verwachten we een kostendaling van circa € 1,4 miljoen voor regionaal ingekochte jeugdhulp.

Ook voor lokale beschikkingsvrije jeugdhulp verwachten we een voordeel, te weten € 500.000. Hieraan zijn een te hoge kostenraming en tijdelijk minder instroom van jeugdigen voor beschikkingsvrije jeugdhulp vanwege een gewijzigde aanpak debet.

Het is nog niet duidelijk of voornoemde ontwikkelingen structureel van aard zijn.

3. *Specifieke uitkering niet-beoogde jeugdzorgkosten*

Per 1 januari 2022 is het nieuwe woonplaatsbeginsel van kracht. Door dit woonplaatsbeginsel is de financieringssysteem veranderd. Als nadeelgemeente heeft de gemeente Dordrecht te maken met niet-beoogde bekostiging van jeugdhulp met verblijf in 2022 en 2023. Ter compensatie van deze kosten heeft het Rijk ons een specifieke uitkering niet-beoogde jeugdzorgkosten van € 260.000 toegekend. Zie ook [Naar de jaarrekening](#) in de Bestuursrapportage 2024.

4. *Regionale uitvoering Beschermd wonen*

De kosten voor de uitvoering van Beschermd Wonen en Opvang vallen circa € 600.000 lager uit dan begroot, vanwege een andere methode van kostentoe rekening en omdat er sprake is van minder trajecten dan eerder werd geschat.

5. *Najaarsbrief 2024 GR Sociaal*

Op 28 november is de Najaarsbrief 2024 door het Algemeen Bestuur GR Sociaal vastgesteld. In de Najaarsbrief presenteert de GR Sociaal een beeld van de tot nu behaalde resultaten, de verwachtingen voor de rest van het jaar en de ontwikkelingen die op hen af zijn gekomen in 2024. De Najaarsbrief bevat geen voorstellen voor nieuw en/of aangepast beleid.

De uiteindelijke financiële gevolgen uit het rekeningresultaat 2024 van de GR Sociaal worden verwerkt in de gemeentelijke jaarstukken. De (structurele) effecten uit deze Najaarsbrief worden via

de Voorjaarsbrief 2025 van de GR Sociaal verwerkt in de (actuele) begroting 2025. Het verwachte financieel effect voor de gemeente Dordrecht bij deze Najaarsbrief bedraagt afgerond € 2,3 miljoen negatief. Het verwachte effect van deze € 2,3 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende inhoudelijke ontwikkelingen:

1. Bijstand: de verwachte stijging van de lasten van € 2,3 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door een stijging van de gemiddelde prijs van een uitkering en een ander verloop van het aantal klanten ten opzichte van waarmee in de Voorjaarsbrief 2024 GR Sociaal rekening is gehouden. De middelen die wij vanuit het Rijk ontvangen ter dekking van bijstandskosten blijft achter bij de prognose van de werkelijke kosten. Per saldo leidt dit naar verwachting tot een nadeel voor de gemeente Dordrecht;
2. Drechtwerk: de verwachte stijging van de lasten van € 400.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door bijstelling van de SW-salarissen door stijging van het gemiddelde SW-loon;
3. Wmo: de verwachte daling van de lasten van € 200.000 wordt veroorzaakt door o.a. 1) minder mensen met individuele begeleiding c.q. dagbesteding en 2) een hogere tariefbijstelling voor huishoudelijke ondersteuning;
4. Overige: de verwachte daling van de lasten van € 200.000 wordt grotendeels veroorzaakt door lagere overheadkosten bij GR Sociaal.

In de Najaarsbrief worden deze inhoudelijke ontwikkelingen nader toegelicht. De Najaarsbrief 2024 GR Sociaal is als bijlage toegevoegd aan deze Decemberbrief.

6. Dienstverleningsovereenkomst (DVO) Inburgering

Bij de nieuwe wet Inburgering is er sprake van uitvoeringskosten. Deze uitvoeringskosten worden door GR Sociaal via een DVO in rekening gebracht en is gerelateerd aan het aantal inburgeringsplichtigen. De DVO 2024 is pas laat tot stand gekomen, daarom zal dit in de jaarrekening 2024 van gemeente Dordrecht een nadelig resultaat geven van circa € 250.000.

7. Veiligheidsregio ZHZ

Veiligheidsregio Zuid Holland Zuid verwacht een voordelig financieel resultaat van ruim € 3.300.000 vanwege niet geraamde rentebaten in verband met Schatkistbankieren en lagere personeelslasten in verband met vooral niet ingevulde vacatureruimte. Het aandeel van de gemeente Dordrecht in het voordelig resultaat bedraagt 30%, oftewel een bedrag van € 990.000. Over de definitieve bestemming van het jaarresultaat 2024 besluit het algemeen bestuur medio 2025.

OVERIGE AFWIJKINGEN

8. Tour de Femmes

Naast de startbijdrage heeft de Dordtse organisatie van Tour de Femmes extra kosten gemaakt. De afrekening is inmiddels opgemaakt en betreft een bedrag van circa € 200.000. U moet dan denken aan kosten voor: de aankleding van de binnenstad, de Franse feesten op zondag, de mailing om de inwoners te informeren, bereikbaarheid, het wegslepen van auto's van het parcours, de marketing campagne, de sprekers en boottocht op de dag van de tour.

Tour de Femmes is aangegrepen om de inwoners te stimuleren meer te gaan sporten, te fietsen én een mooi evenement de zondag voor en tijdens de start te maken. De kosten van de activiteiten zijn deels gedragen binnen huidige budgetten en dus deels apart geboekt.

9. Kosten HRM

De nettolasten vallen naar verwachting circa € 500.000 hoger uit dan begroot, omdat de kosten voor personeel gerelateerde uitgaven (scholing, opleiding, arbo, werving, kantoorbenodigdheden, contributies, abonnementen, representatie, uitgaven in verband met in- en uitstroom jubilea enz.) zijn toegenomen. Dit komt met name door een hogere bezetting, hogere prijsstijgingen ten opzichte

van de toegepaste prijsindex op de budgetten en het feit dat kaders en procedures nog in ontwikkeling zijn om meer inzicht en grip te krijgen op de uitgaven van de genoemde personeel gerelateerde budgetten.

10. Onderwijshuisvesting

De kosten voor de onderwijsgebouwen aan het Oranje Vrijstaatplein en de Eulerlaan zijn in totaal circa € 300.000 hoger dan begroot, omdat de energielasten voor de Eulerlaan veel hoger zijn dan begroot (de overschrijding bedraagt momenteel € 160.000) en omdat de overdracht van Oranje Vrijstaatplein naar Arcade langer duurt dan ingeschat waardoor de gemeente nog kosten maakt voor deze locatie.

Voor het gebouw aan de Oranje Vrijstaatplein is het dak vernieuwd voor circa € 110.000 en is de brandmeldinstallatie vervangen voor circa € 40.000. Met schoolbestuur Nestas en met Arcade loopt nog het gesprek over de overdracht, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Dit moet worden opgelost voor de feitelijke overdracht kan plaats vinden. Het pand aan de Eulerlaan is niet energiezuinig en staat op nominatie voor sloop en nieuwbouw (IHP V(S)O).

11. Lagere Wabo-leges

De Wabo-leges blijven in 2024 voor een bedrag van circa € 800.000 achter bij de verwachtingen. Dit wordt vooral veroorzaakt door het achterblijven van vergunning aanvragen voor grote bouwprojecten. De legesopbrengsten van de grote bouwprojecten bepalen vooral de omvang van de legesopbrengsten in een jaar. Het is nog niet zeker of het achterblijven van de Wabo-leges een inhaalslag kent in 2025. Het is niet ongebruikelijk dat projecten vertragen of versnellen en de oorzaken daarvan lopen sterk uiteen.

12. Parkeren indexatie

Bij de opstelling van de begrotingswijziging voor de indexatie van de parkeerinkomsten is per abuis 2024 als basisjaar gehanteerd voor een structurele inkomstenmutatie, terwijl dit 2025 had moeten zijn. Hierdoor is een indexering van € 737.250 onterecht al in de Begroting 2024 verwerkt. De feitelijke inkomstenwijziging vindt echter pas vanaf 2025 plaats. Hoewel deze fout geen gevolgen heeft voor de werkelijke inkomsten, leidt dit tot een afwijking tussen de begroting en de realisatiecijfers van 2024. Deze afwijking van € 737.250 wordt toegelicht in de jaarrekening 2024, zodat een volledig en transparant beeld blijft gewaarborgd.

13. Rentevoordelen

Vanwege een lager bestedingstempo op investeringskredieten, alsmede hoger ontvangen bijdragen van derden (waaronder meerjarige subsidies) verwachten wij een aanvullend rentevoordeel in de orde van grootte van € 200.000 tot € 250.000.

14. Wethouderspensioenen

In verband met het verlagen van de rekenrente stijgt de storting in 2024 voor de financiering van het wethouderspensioen, met een bedrag binnen een bandbreedte van € 400.000 tot € 600.000. De gegevens voor het opstellen van de jaarrekening 2024 van het wethouderspensioen worden in januari 2025 verwacht.

15. Verkoop erfpachtgronden

In de Bestuursrapportage 2024 zijn extra opbrengsten en kosten gemeld in verband met verkopen van erfpachtgrond. Een deel van deze verkopen is doorgeschoven naar 2025. Hierdoor verwachten wij voor 2024 € 670.000 lagere opbrengsten en € 200.000 lagere kosten.

16. Vrijval reserves

Een eerste resultaat van de screening reserves is dat er een aantal reserves vrij kan vallen. De werkzaamheden die gedekt worden vanuit deze reserves zijn afgerond. Het betreft de reserves Bovenwijkse voorzieningen, Beleidswensen, Hofkwartier en VRI's: doorstroming openbaar vervoer. Het effect van deze vrijval is circa € 900.000.

BUDGETOVERHEVELINGEN EN RESULTAATBESTEMMINGEN

Wel effect op bruto jaarrekeningresultaat 2024, maar (na bestemming) geen effect op netto jaarrekeningresultaat.

17. Tegemoetkoming sociaal ontwikkelbedrijf

In de Meicirculaire 2024 is eenmalig € 665.470 beschikbaar gesteld ter ondersteuning van het vormgeven van de transitie van het sociaal ontwikkelbedrijf. In het raadsvoorstel bij de Meicirculaire 2024 stond dat als het niet lukt de middelen (geheel) in 2024 tot uitvoering te brengen er een voorstel wordt gedaan om dit via de resultaatbestemming voor uitvoering 2025 beschikbaar te houden.

In de Najaarsbrief 2024 vraagt GR Sociaal aan de deelnemende gemeenten om de middelen mee te nemen naar 2025, zodat deze bij de Voorjaarsbrief 2025 in de begroting van de GR Sociaal kunnen worden opgenomen ter realisatie. Voor de inzet van deze eenmalige middelen zal dus door GR Sociaal (onderdeel Drechtwerk) nog een beroep worden gedaan (in 2025) op basis van een toegezegd bestedingsplan. Bij de jaarstukken 2024 wordt er daarom een voorstel gedaan om € 665.470 over te hevelen naar 2025.

18. Oekraïëne middelen

In 2024 waren ontwikkelkosten van in totaal € 900.000 voor 4 nieuwe opvanglocaties en € 300.000 voor inrichting en inventaris begroot, maar deze kosten worden niet gerealiseerd. Dit betekent dat beide bedragen vrijvallen in de exploitatie van 2024. De uitgestelde kosten worden in 2025 verwacht, waarvoor mogelijk een voorstel wordt gedaan om deze middelen te onttrekken uit de reserve Ontheemden. Daarnaast heeft de afname van het aantal opvangplekken in 2024 geleid tot een lagere toekenning van het oorspronkelijk begrote budget (€ 150.000).

19. Opschonen en verhuizen archief

In 2024 is het opschonen van het archief gestart. Afronding en verhuizing van het archief naar het Dordthuis vindt in 2026 plaats. We verwachten van het beschikbaar gestelde budget van € 445.000, € 250.000 naar 2025 door te schuiven om de werkzaamheden voort te zetten.

20. In Control-programma

De looptijd van het programma bedraagt twee jaar (2024 en 2025) en de uitvoering ligt op schema. Van het in 2024 beschikbaar gestelde budget van € 300.000 zal naar verwachting € 150.000 worden overgeheveld voor het volledig kunnen uitvoeren van het In Control-programma in 2025.

GRONDEXPLOITATIES

21. Prognose uitgaven en inkomsten grondexploitaties

Geen effect op jaarrekeningresultaat

Uitgaven

De geprognosticeerde uitgaven van alle complexen tezamen zijn naar verwachting € 15 miljoen lager dan begroot. Het betreft vertragingen in tijd en hebben een beperkt effect op het verwachte resultaat van de grondexploitaties. De grootste afwijkingen zitten bij Amstelveen Wonen, Distripark en Wielwijk, het betreft voornamelijk investeringen met betrekking tot bouw- en woonrijp maken, die later worden uitgevoerd.

Opbrengsten

De geprognosticeerde inkomsten zijn € 20 tot € 25 miljoen lager dan begroot. De afwijkingen betreffen slechts verschuivingen in tijd (fasering) en hebben een beperkt effect op het verwachte resultaat van de grondexploitaties. Het gaat hier voornamelijk om het doorschuiven van uitgiftes in onder andere de grondexploitaties Middenzone, Wielwijk en Leerpark.

22. Reserve Grondbedrijf

Geen effect op jaarrekeningresultaat

De reserve Grondbedrijf heeft een omvang van € 6,4 miljoen (Prognose 2024). Bij de jaarrekening worden (tussentijdse) winstnemingen aan de reserve gedoteerd. Daarnaast worden positieve en negatieve effecten van lopende grondexploitaties met de reserve verrekend.

Bij de Bestuursrapportage 2024 is al een extra dotatie aan de verliesvoorziening grondexploitaties van € 6.249.000 begroot. In het BBV is voorgeschreven dat vanaf 2025 de rente die gehanteerd wordt in de grondexploitaties gelijk getrokken wordt aan de omslagrente. Dit betekent een verhoging van het rentepercentage van 0,8% naar 2% en daarmee een stijging van de rentelasten voor grondexploitaties.

Alle grondexploitaties worden momenteel geactualiseerd. De eerste uitkomsten leiden tot een verslechtering van de verliesgevende grondexploitaties op totaalniveau met een omvang tussen de € 3 tot € 5 miljoen bovenop het eerder genoemde rente-effect wat al begroot is.

Voor 2024 is de prognose van de (tussentijdse) winstname beperkt (€ 100.000 - € 500.000). Tenslotte wordt er voor de grondexploitatie Middenzone een afboeking van kosten verwacht. Deze kosten zijn gerelateerd aan het oude programma en daarom niet meer in de grondexploitatie te ondervangen, De omvang hiervan bedraagt circa € 900.000.

Gezien de huidige prognose verwachten we dat bovengenoemde effecten zijn op te vangen binnen de reserve. Daarentegen is de verwachting dat de beschikbare ruimte om het risicoprofiel van de grondexploitaties af te dekken ontoereikend zal zijn.